

9 Φεβρουαρίου, 1996

[ΚΑΛΛΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

MARIA NICKY REYES,

Αιτήτρια,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 860/92)

5 Αλλοδαποί — Άρνηση παράτασης άδειας παραμονής στην Κυπριακή Δημοκρατία — Κυριαρχικό δικαίωμα του Κράτους που δεν υπόκειται σε περιορισμούς παρά μόνο με δεσμευτική σύμβαση — Ευρεία διακριτική ευχέρεια του κράτους να αποκλείει αλλοδαπούς εφόσον ασκείται καλόπιστα — Τεκμήριο περί της καλόπιστης άσκησης της διακριτικής ευχέρειας παρέχεται από τον περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμο, Κεφ. 105 — Υπό τις περιστάσεις της παρούσας υπόθεσης η αιτήτρια δεν έθεσε τίποτα ενώπιον του Δικαστηρίου για να αντικρούσει το τεκμήριο αυτό, το οποίο παρέμεινε έγκυρο και αδιάσειστο.

15 Με την προσφυγή αυτή προσβλήθηκε η άρνηση των καθ' ων η αίτηση να ανανεώσουν την άδεια παραμονής της αιτήτριας, που ήταν αλλοδαπή, στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Το Ανώτατο Δικαστήριο απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:

20 Το Άρθρο 32 του Συντάγματος ρητά αναγνωρίζει δικαίωμα στη Δημοκρατία να ρυθμίζει ζητήματα σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο. Το δικαίωμα μιας χώρας να αρνείται είσοδο των αλλοδαπών αποτελεί, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, έκφραση της κυριαρχίας μιας χώρας. Αποτελεί ένα κυριαρχικό δικαίωμα το οποίο δεν μπορεί να περιοριστεί εκτός με δεσμευτική σύμβαση. Το δικαίωμα ενός κράτους να ρυθ-

μίξει τη διάρκεια της παραμονής των αλλοδαπών στη χώρα περιέχει
 ωσαύτως, και το γνώρισμα της κυριαρχίας και εδαφικής ακεραιότη-
 τας της χώρας. Ο καθηγητής Jacobs στο σύγγραμμά του πάνω στην ερ-
 μηνεία και εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαι-
 ωμάτων παρατηρεί ότι ούτε η Σύμβαση ούτε τα Πρωτόκολλά της επι-
 βάλλουν οποιουσδήποτε περιορισμούς πάνω στο δικαίωμα ενός κρά-
 τους να αποκλείσει ένα αλλοδαπό από τη χώρα. (*Moyo v. Republic*
 (1988) 3 C.L.R. 1203, 1208 - απόφαση της ολομέλειας). 5

Δυνάμει του Περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμου, Κεφ. 10
 105, η διακριτική ευχέρεια του κράτους να αποκλείσει αλλοδαπούς εί-
 ναι πολύ ευρεία, αλλά όχι απόλυτη. Υπόκειται στην καλόπιστη άσκη-
 ση της διακριτικής ευχέρειας. Εφόσον η διακριτική ευχέρεια εξασκεί-
 ται καλόπιστα, το δικαστήριο δεν αμφισβητεί περαιτέρω την απόφα-
 ση. Ένας αλλοδαπός, τηρουμένων οποιονδήποτε δικαιωμάτων που 15
 παρέχονται σε μια σύμβαση ή διμερή συνθήκη, δεν έχει δικαίωμα ει-
 σόδου στη χώρα. Το μόνο του δικαίωμα είναι η καλόπιστη εξέταση
 της αίτησής του για είσοδο στη χώρα. Αναγνώριση οποιασδήποτε πε-
 ραιτέρω υποχρέωσης εκ μέρους του κράτους θα ήταν ασυμβίβαστη με
 το κυρίαρχο δικαίωμα του κράτους να αποκλείει αλλοδαπούς. 20

Αναφορικά με το κατά πόσο η διοίκηση ασκεί τη διακριτική της ευ-
 χέρεια καλόπιστα υπάρχει τεκμήριο υπέρ της καλόπιστης άσκησης
 της το οποίο παραμένει έγκυρο εκτός αν αποδειχθεί το αντίθετο. (Βλ.
Suleiman (πιο πάνω), σελ. 227). 25

Η αιτήτρια η οποία φέρει και το σχετικό βάρος απόδειξης δεν έχει
 θέσει τίποτε ενώπιον του δικαστηρίου για να αντικρούσει το τεκμή-
 ριο της καλόπιστης άσκησης από τη διοίκηση της σχετικής διακριτι-
 κής της ευχέρειας. Ακολουθεί πως το τεκμήριο της καλόπιστης άσκη- 30
 σης της διακριτικής ευχέρειας παραμένει έγκυρο και αδιάσειστο. Η
 Διοίκηση έχει ενεργήσει μέσα στα πλαίσια της ευρείας διακριτικής της
 ευχέρειας που της παρέχεται από το Κεφ. 105 και δεν υπάρχει πεδίο
 επέμβασης του Δικαστηρίου. Η επίδικη απόφαση δεν πάσχει με οποι-
 οδήποτε τρόπο. 35

*Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς
 έξοδα.*

Αναφερόμενες Υποθέσεις: 40

Moyo v. Republic (1988) 3 C.L.R. 1203,

Amanda Marga Ltd v. Republic (1985) 3 C.L.R. 2583,

Suleiman v. Republic (1987) 3 C.L.R. 224,

Mushtag v. Δημοκρατίας (1995) 4 Α.Α.Δ. 1479,

5 *Levantis v. Republic (1988) 3 C.L.R. 2483,*

Karaliotas v. Republic (1987) 3 C.L.R. 1701,

Sarkissian και Άλλος v. Δημοκρατίας (1996) 4 Α.Α.Δ. 35.

10

Προσφυγή.

Προσφυγή με την οποία προσβάλλεται η απόφαση του Λειτουργού Μεταναστεύσεως να μην ανανεώσει την άδεια παραμονής της Αιτήτριας.

15

Χρ. Κιτρομηλίδης, για την Αιτήτρια.

20

Μ. Τσαγγαρίδης, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

25

ΚΑΛΛΗΣ, Δ.: Η αιτήτρια είναι Φιλιππινέζα υπήκοος. Αφίχθηκε στην Κύπρο για πρώτη φορά στις 29.12.1990 με σκοπό να εργαστεί σαν καλλιτέχνιδα στο καμπαρέ "ROXY" που βρίσκεται στη Λευκωσία. Κατά την άφιξή της στον Αερολιμένα Λάρνακας της χορηγήθηκε η σχετική θεώρηση εισόδου παραμονής και εργασίας 3 μηνών και την παρέλαβε ο καλλιτεχνικός πράκτορας Γιαννάκης Γεωργίου που είναι συνάμα και Διευθυντής του καμπαρέ "ROXY" στη Λευκωσία και "IDEAL" στην Αγία Νάπα.

30

35

Στις 27.3.1991 η αιτήτρια αποτάθηκε για ανανέωση της άδειας παραμονής της και στις 22.4.1991 της χορηγήθηκε παράταση παραμονής και εργασίας σαν καλλιτέχνιδας στο καμπαρέ "ROXY" στη Λευκωσία μέχρι τις 6.7.1991.

40

Η αιτήτρια εργαζόταν στο πιο πάνω καμπαρέ μέχρι την 17.5.1991 οπότε και αναχώρησε από την Κύπρο. Στις 21.6.1992 αυτή επανήλθε στην Κύπρο και διέμενε μαζί με τον πιο πάνω Γιαννάκη Γεωργίου στην οδό Προμηθέως αρ. 2, Διαμ. 3, στη Λευκωσία.

Κατά τη διάρκεια της παραμονής της αιτήτριας στην Κύπρο, δηλαδή από 29.12.1990 μέχρι 17.5.1991 και από τη σχέση της με τον

Γιαννάκη Γεωργίου, αυτή έμεινε έγκυος. Στις 21.11.1991 γέννησε ένα αγόρι τον Αλέξανδρο. Μετά τη γέννηση του παιδιού ο Γιαννάκης Γεωργίου με ένορκη δήλωση ενώπιον του Πρωτοκολλητή του Οικογενειακού Δικαστηρίου Λευκωσίας αναγνώρισε την πατρότητα του νεογέννητου σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 116(1) του Νόμου 187/91. Πρόσθετα η αιτήτρια με ένορκη δήλωσή της ανέφερε ότι το νεογέννητο ανήκει στο Γιαννάκη Γεωργίου. 5

Μετά τη γέννηση του παιδιού και επειδή η αιτήτρια από τις 6.7.1991 που έληξε η άδεια παραμονής της παρέμεινε στην Κύπρο παράνομα, κλήθηκε να εγκαταλείψει την Κύπρο αμέσως. Παράλληλα επειδή αυτή δεν ήταν διατεθειμένη ν' αναχωρήσει, εκδόθηκαν εναντίον της διατάγματα κράτησης και απέλασής της από την Κύπρο. Τελικά όμως τα πιο πάνω διατάγματα παρέμειναν ανεκτέλεστα γιατί αυτή αναχώρησε από την Κύπρο οικειοθελώς στις 3.1.1992. 10 15

Μετά την αναχώρησή της το όνομά της τοποθετήθηκε στον κατάλογο προσώπων STOP-LIST για παράνομη παραμονή στην Κύπρο. Στη συνέχεια το νεογέννητο παρέμεινε με τον Γιαννάκη Γεωργίου. 20

Τρεις μήνες αργότερα, δηλαδή στις 14.4.1992 και επειδή για σκοπούς εκούσιας αναγνώρισης απαιτείται με βάση το Νόμο 187/91 και η συναίνεση της μητέρας, ο Γιαννάκης Γεωργίου υπέβαλε Αίτηση για εξασφάλιση θεώρησης εισόδου στην αιτήτρια με σκοπό να παρουσιαστεί ενώπιον του Πρωτοκολλητή του Οικογενειακού Δικαστηρίου για να υπογράψει τα σχετικά έντυπα. Σ' αυτή επιτράπηκε η είσοδος με απόφαση του Λειτουργού Μεταναστεύσεως και της χορηγήθηκε "προσωρινή άδεια παραμονής επισκέπτη" για ένα μήνα. 25 30

Στις 28.7.1992 η αιτήτρια παρουσιάστηκε στο Επαρχιακό Κλιμάκιο Αλλοδαπών Λευκωσίας και αποτάθηκε για "ανανέωση της άδειας παραμονής επισκέπτη". Ο λόγος για τον οποίο ζητούσε την αιτηθείσα ανανέωση ήταν: "Να βαπτίσω το παιδί μου το οποίο διαμένει με τον Κύπριο πατέρα του Γιαννάκη Γεωργίου." 35

Ο Λειτουργός Μεταναστεύσεως με επιστολή του, ημερομ. 30.10.92 απέρριψε το αίτημα. 40

Ακολούθησε η παρούσα προσφυγή με την οποία η αιτήτρια ζητά την πιο κάτω θεραπεία:

- 5 “Α. Δήλωση του Δικαστηρίου ότι η απόφαση των καθ’ ων η αίτηση και η οιουδήποτε εξ’ αυτών ημερομηνίας 30.10.1992 δυνάμει της οποίας η αίτηση της αιτήτριας διά παράταση του χρόνου παραμονής εις την Κυπριακή Δημοκρατία έχει απορριφθεί είναι άκυρη, παράνομη και στερείται οιουδήποτε νομίμου αποτελέσματος.
- 10 Β. Δήλωση του Δικαστηρίου ότι η απόφαση και η πράξη του Διευθυντού του Τμήματος Μεταναστεύσεως ημερομηνίας 30.10.1992 δυνάμει της οποίας ζητείται από την αιτήτρια να εγκαταλείψει το έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι άκυρη, παράνομη και στερείται οιουδήποτε νομίμου αποτελέσματος.”
- 15 Έταν η θέση του ευπαίδευτου συνήγορου της αιτήτριας: “Λαμβανομένων υπόψη των πραγματικών δεδομένων, όπως αυτά διαμορφώθηκαν μετά τη γέννηση του ανήλικου τέκνου της και την εκούσια αναγνώρισή του από τον πραγματικό του πατέρα ο οποίος είναι Κύπριος πολίτης, η απέλαση από την Κύπρο η οποία ουσιαστικά και πραγματικά συνεπάγεται αποχωρισμό από το ανήλικο τέκνο της, είναι άκυρη, παράνομη και εστερημένη οιουδήποτε νομίμου αποτελέσματος και σαν τέτοια θα πρέπει να ακυρωθεί.”
- 20 Ο ευπαίδευτος συνήγορος έχει επικαλεσθεί προς υποστήριξη της πιο πάνω θέσης:
- 25
- (1) Τον περί της Συμβάσεως επί της Νομικής Καταστάσεως Εξωγάμων Τέκνων (Κυρωτικό) Νόμο του 1979 (50/1979), ο οποίος έχει υιοθετήσει την Ευρωπαϊκή Σύμβαση επί της Νομικής Καταστάσεως των Εξωγάμων Τέκνων, Άρθρο 6(1) σύμφωνα με το οποίο: “Ο πατήρ και η μήτηρ εξωγάμου τέκνου θα έχουν την αυτήν υποχρέωσιν συντηρήσεως του τέκνου ως εάν τούτο εγεννήθη εν γάμω” και το Άρθρο 7 σύμφωνα με το οποίο: “Όσάκις η αναγνώρισις εξωγάμου τέκνου έχει επιτευχθεί έναντι αμφοτέρων των γονέων, η επί τούτων εξουσία δεν δύναται να αποδοθεί αυτομάτως εις τον πατέρα μόνον.”
- 30
- (2) Τον περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμο 216/90, Άρθρο 5 σύμφωνα με το οποίο η γονική μέριμνα είναι καθήκον και δικαίωμα των γονέων οι οποίοι το ασκούν από κοινού.
- 40
- (3) Το Νόμο 216/90, Άρθρο 16, σύμφωνα με το οποίο η γονική μέριμνα του τέκνου που γεννήθηκε και παραμένει χωρίς γάμο των γονέων του ανήκει στη μητέρα. Σε περίπτωση αναγνώρι-

σης, όπως η παρούσα, αποκτά γονική μέριμνα και ο πατέρας.

Τελικά ήταν η θέση του ευπαιδευτου συνήγορου της αιτήτριας ότι η επίδικη απόφαση εκτός του ότι θα παραβιάσει βασικά ανθρωπίνια δικαιώματα της Αιτήτριας και του ανηλίκου, επιπρόσθετα θα επηρεάσει αρνητικά και τα δικαιώματα του φυσικού πατέρα. 5

Από την άλλη ο ευπαιδευτος συνήγορος των Καθ' ων η αίτηση υποστήριξε ότι η διακριτική ευχέρεια της διοίκησης να αποκλείσει οποιοδήποτε αλλοδαπό είναι πολύ ευρεία και ότι το μόνο δικαίωμα που έχουν οι αλλοδαποί είναι όπως η αίτησή τους για εισοδο και παραμονή στην Κύπρο εξετάζεται καλόπιστα. Ήταν δε η εισηγησή του ότι "με βάση τα γεγονότα της υπόθεσης, όπως αυτά εκτίθενται στην ένσταση των Καθ' ων η αίτηση και ιδιαίτερα στην παράγραφο 18 της ένστασης, ο Λειτουργός Μεταναστεύσεως άσκησε 15 καλόπιστα την ευρεία διακριτική του ευχέρεια."

Πράγματι η πιο πάνω θέση του ευπαιδευτου συνήγορου των Καθ' ων η αίτηση υποστηρίζεται από τη νομολογία. Το Άρθρο 32 του Συντάγματος ρητά αναγνωρίζει δικαίωμα στη Δημοκρατία να ρυθμίζει ζητήματα σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο. Το δικαίωμα μιας χώρας να αρνείται εισοδο των αλλοδαπών αποτελεί, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, έκφραση της κυριαρχίας μιας χώρας. Αποτελεί ένα κυριαρχικό δικαίωμα το οποίο δεν μπορεί να περιοριστεί εκτός με δεσμευτική σύμβαση. Το δικαίωμα ενός κράτους να ρυθμίζει τη διάρκεια της παραμονής των αλλοδαπών στη χώρα περιέχει ωσαύτως, και το γνώρισμα της κυριαρχίας και εδαφικής ακεραιότητας της χώρας. Ο καθηγητής Jacobs στο σύγραμμά του πάνω στην ερμηνεία και εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων παρατηρεί ότι ούτε η Σύμβαση ούτε τα Πρωτόκολλα της επιβάλλουν οποιοσδήποτε περιορισμούς πάνω στο δικαίωμα ενός κράτους να αποκλείσει ένα αλλοδαπό από τη χώρα. (*Moyo v. Republic* (1988) 3 C.L.R. 1203, 1208 - απόφαση της ολομέλειας). 20 25 30

Δυνάμει του Περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμου, Κεφ. 105, η διακριτική ευχέρεια του κράτους να αποκλείσει αλλοδαπούς είναι πολύ ευρεία, αλλά όχι απόλυτη. Υπόκειται στην καλόπιστη άσκηση της διακριτικής ευχέρειας. Εφόσον η διακριτική ευχέρεια εξασκείται καλόπιστα, το δικαστήριο δεν αμφισβητεί περαιτέρω την απόφαση. Ένας αλλοδαπός, τηρουμένων οποιονδήποτε δικαιωμάτων που παρέχονται σε μια σύμβαση ή διμερή συνθήκη, δεν έχει δικαίωμα εισόδου στη χώρα. Το μόνο του δικαίωμα είναι η καλόπιστη εξέταση της αίτησής του για εισοδο στη χώρα. 35 40

Αναγνώριση οποιασδήποτε περαιτέρω υποχρέωσης εκ μέρους του κράτους θα ήταν ασυμβίβαστη με το κυρίαρχο δικαίωμα του κράτους να αποκλείει αλλοδαπούς. (Βλ. *Amanda Marga Ltd v. Republic* (1985) 3 C.L.R. 2583, 2587, *Suleiman v. Republic* (1987) 3 C.L.R. 224, 226, *Mushtag v. Δημοκρατίας* (1995) 4 Α.Α.Δ. 1479, *Levantis v. Republic* (1988) 3 C.L.R. 2483, *Karaliotas v. Republic* (1987) 3 C.L.R. 1701, και *Sarkissian και Άλλος v. Δημοκρατίας* (1996) 4 Α.Α.Δ. 35).

10 Χρήσιμη αναφορά μπορεί να γίνει και στην πρωτόδικη απόφαση στην υπόθεση *Moyo* (πιο πάνω) (1988) 3 Α.Α.Δ. 976, 984, 985:

“Το διεθνές δίκαιο περιλαμβάνει διμερείς ή πολυμερείς Συμβάσεις.

15

Έχει με σταθερότητα νομολογηθεί ότι το δικαίωμα ενός αλλοδαπού για διαμονή σε μια χώρα δε διασφαλίζεται από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Αντιθέτως σαφώς εξυπακούεται από το Άρθρο 5(1) (στ) της Σύμβασης και το Άρθρο 11.2 (στ) του Συντάγματος ότι οι Υψηλοί Συμβαλλόμενοι και η Κυπριακή Δημοκρατία είχαν πρόθεση να επιφυλάξουν για τους εαυτούς τους την εξουσία απελάσεως αλλοδαπών από το έδαφός τους. Ένα κράτος έχει διακριτική ευχέρεια να αποφασίσει κατά πόσο θα απελάσει ένα αλλοδαπό που βρίσκεται στο έδαφός του, αλλά αυτό το δικαίωμα πρέπει να ασκείται με τρόπο που δεν παραβιάζει τα δικαιώματα του αλλοδαπού δυνάμει Διεθνών Συμβάσεων.”

20

25

30 Σύμφωνα με τον *Starke's International Law*, 11η έκδοση, 1994:

“Πολλά κράτη διεκδικούν το απεριόριστο δικαίωμα να αποκλείουν όλους τους αλλοδαπούς. Επιβεβαιώνουν ότι ένα τέτοιο δικαίωμα αποτελεί απαραίτητο γνώρισμα της κυριαρχίας τους. Τα δικαστήρια της Μεγάλης Βρετανίας και των Ηνωμένων Πολιτειών έχουν διατυπώσει την αρχή ότι το δικαίωμα αποκλεισμού αλλοδαπών χωρίς περιορισμό αποτελεί γνώρισμα της εδαφικής κυριαρχίας, εκτός εάν δεσμεύονται με Διεθνή Συνθήκη περί του αντιθέτου. Τα κράτη δεν υπόκεινται στην υποχρέωση δυνάμει του διεθνούς δικαίου να δεχθούν αλλοδαπούς ή στην υποχρέωση να μην τους απελάσουν. Ούτε το διεθνές δίκαιο επιβάλλει οποιαδήποτε υποχρέωση αναφορικά με την περίοδο παραμονής ενός αλλοδαπού στον οποίο έχει επιτραπεί η είσοδος.”

35

40

(Βλ. και Oppenheim's International Law, 8η έκδοση, Τόμος 1, σελ. 675, 676, παρα. 314).

Αναφορικά με το κατά πόσο η διοίκηση ασκεί τη διακριτική της ευχέρεια καλόπιστα υπάρχει τεκμήριο υπέρ της καλόπιστης άσκησης της το οποίο παραμένει έγκυρο εκτός αν αποδειχθεί το αντίθετο. (Βλ. *Suleiman* (πιο πάνω), σελ. 227).

Λαμβάνω υπόψη μου τα πραγματικά περιστατικά της παρούσας υπόθεσης σε συνάρτηση με τις αρχές που διέπουν τα της άσκησης της διακριτικής ευχέρειας της Διοίκησης. Η αιτήτρια η οποία φέρει και το σχετικό βάρος απόδειξης δεν έχει θέσει τίποτε ενώπιον του δικαστηρίου για να αντικρούσει το τεκμήριο της καλόπιστης άσκησης από τη διοίκηση της σχετικής διακριτικής της ευχέρειας. Ακολουθεί πως το τεκμήριο της καλόπιστης άσκησης της διακριτικής ευχέρειας παραμένει έγκυρο και αδιάσειστο. Η Διοίκηση έχει ενεργήσει μέσα στα πλαίσια της ευρείας διακριτικής της ευχέρειας που της παρέχεται από το Κεφ. 105 και δεν υπάρχει πεδίο επέμβασης του Δικαστηρίου. Η επίδικη απόφαση δεν πάσχει με οποιoδήποτε τρόπο.

Η προσφυγή απορρίπτεται. Καμιά διαταγή για τα έξοδα.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.